

DEN VÄSTSVENSKA SOM-UNDERSÖKNINGEN 2015¹

KLARA BOVÉ

SOM-institutet genomförde under hösten 2015 för 24:e året i rad en regional frågeundersökning med syfte att kartlägga västsvenska folkets vanor och attityder på ett flertal områden med fokus på (S)amhälle, (O)pinion och (M)edier. Parallellt under hösten 2015 genomfördes den 30:e nationella SOM-undersökningen och den 6:e regionala undersökningen i Malmö och Skåne. SOM-institutet drivs i samarbete mellan Institutionen för journalistik, medier och kommunikation (JMG) och Statsvetenskapliga institutionen vid Göteborgs universitet.

Den västsvenska SOM-undersökningen 2015 skickades till ett obundet slumpmässigt urval om 6 000 personer i åldrarna 16–85 år. Data samlades in framförallt genom svar på postala enkäter, men sedan 2012 erbjuds även möjlighet att svara på webben. Kontinuitet i fältarbete och frågeutformning är viktig för datakvaliteten och för jämförelser över tid. Samtidigt genomför SOM-institutet utvecklande arbete under kontrollerade former för att behålla aktualiteten i datamaterial och insamlingsmetoder. Föreliggande kapitel presenterar undersökningens genomförande genom att beskriva olika aspekter undersökningsåret 2015/2016 i detalj.

Undersökningens upplägg

2015 fick 6 000 personer mellan 16 och 85 år folkbokförda i Västra Götaland och Kungsbacka kommun möjlighet att medverka i den västsvenska SOM-undersökningen. Undersökningens upplägg liknar det från tidigare år, dock har åldersintervallet och urvalskriterier varierat något över tid. Tabell 1 visar på dessa variationer. Sedan 2010 har geografiskt urvalsområde, urvalsmetod och åldersintervall varit identiskt. Urvalet är ett obundet slumpmässigt urval (OSU) och samordnas negativt med SOM-institutets nationella undersökningar för att ingen skall få två undersökningar från SOM-institutet under samma undersökningsår. Urvalet beställs från skatteverkets registertjänst Navet kort tid innan enkäten skall skickas ut. Utskick, insamling och inskanning av inkomna svar sköttes i samband med 2015 års undersökningar av undersökningsföretaget Kinnmark Information AB.

Tabell 1 Den västsvenska SOM-undersökningens upplägg 1992–2015

År	Urvalsmetod	Antal formulär	Total urvalsstorlek	Medborgarskap	Åldrar
1992	Systematiskt sannolikhetsurval	1	2 800	Både sv. & utl.	15–75 år
1993	"	"	2 800	Endast sv.	"
1994	"	"	2 800	Både sv. & utl.	"
1995	"	"	2 799	Endast sv.	"
1996–1997	"	"	2 900	Både sv. & utl.	15–80 år
1998	"	"	5 800	"	"
1999	"	"	5 900	"	16–80 år
2000–2009	"	2	6 000	"	15–85 år
2010–2015	"	1	6 000	"	16–85 år

Formulär

Den västsvenska SOM-undersökningen 2015 bestod av 72 frågor fördelade på 16 sidor i pappersenkäten. Frågorna utformades av SOM-institutet i samråd med samverkanspartners. Frågorna var av olika karaktär och indelade i 10 underrubriker som exempelvis nyheter och medier, trafik och kommunikationer och offentlig service. Flertalet frågor har ställts i många år och svaren bidrar till att bibehålla tidsserier som sträcker sig från undersökningens början 1992. Frågorna i undersökningen fokuserar speciellt på områden som är aktuella på regional nivå så som offentlig service och trafikvanor. I 2015 års undersökning ingick ett antal frågor om konsumtion och miljö. De flesta frågorna besvaras genom att sätta ett kryss i en ruta som motsvarar ett fast svarsalternativ. Ett mindre antal frågor gav respondenterna möjlighet att själva skriva ut sitt svar i fritext. Svaren kodades sedan manuellt enligt ett schema av en grupp kodare på SOM-institutet.² Sist i formuläret ställdes ett antal frågor om respondentens bakgrund och boendesituation. Respondenterna gavs även möjligheten att svara på enkäten digitalt. Inloggningsuppgifter och en hänvisning till SOM-institutets hemsida skickades till respondenterna i samband med den andra påminnelsen. Webbformuläret framställdes av SOM-institutet i webbverktyget Qualtrics. Utformningen av frågorna var identiska i pappers- och webbenkäten men av layoutmässiga skäl innehöll webbenkäten fler sidbrytningar. Frågor som respondenten eventuellt instrueras att hoppa över i pappersenkäten doldes automatiskt i webbversionen. Det elektroniska formuläret är främst framtaget för att besvaras på en dator eller enhet med en stor skärm och ytterligare layoutmässiga skillnader kan förekomma om respondenten besvarar enkäten på till exempel en mobiltelefon.

Fältarbete

De västsvenska SOM-undersökningarna följer i huvudsak samma upplägg från år till år och kontinuiteten är viktigt för jämförbara resultat. För att möta utmaningar

så som en fallande svarsfrekvens bland yngre och en ökad grad av digitalisering i samhället utförs dock experiment under kontrollerade former. 2013 genomfördes ett experiment riktat just mot de yngre respondenterna med formuleringarna i följbrev och påminnelser ämnade att tilltala de yngre, 2014 undersöktes effekterna av att erbjuda respondenterna att svara på en digital undersökning på webben vid olika tidpunkter under fältperioden (se metodkapitel tidigare år samt Hägglund, 2015). 2015 års västsvenska SOM-undersökningar genomfördes utan experiment.

I Tabell 2 redovisas de olika utskick och påminnelseinsatser som genomförs under fältperioden för de västsvenska SOM-undersökningarna 2015. Fältperioden inleddes med ett utskick av ett aviseringskort till samtliga i urvalet den 18 september. Aviseringskortets skickas ut innan pappersenkäten med syfte att informera om hur de blivit utvalda att delta i undersökningen och vad svaren används till samt information om och kontaktuppgifter till SOM-institutet. En vecka senare skickas enkäten ut tillsammans med informationsbrev och en penna att fylla i undersökningen med. Ytterligare en vecka senare skickas ett vykort ut där de som redan svarat på undersökningen tackas och de som ännu inte skickat in sina svar påminns att göra det.

Vid den andra påminnelsen, som även innehöll en ny enkät erbjöds respondenterna att svara på webben och fick inloggningsuppgifter och en hänvisning till enkäten på SOM-institutets hemsida. Under fältperioden genomfördes två omgångar av telefonpåminnelser där ett externt telefonundersökningsföretag ringer upp alla respondenter med känt hem- eller mobiltelefonnummer och påminner dem om att svara. Respondenterna fick i samband med telefonpåminnelserna möjlighet att meddela om de inte önskade vara med i undersökningen eller om de behövde ett nytt frågeformulär för att besvara enkäten. Telefonpåminnelserna följdes upp med ett tackbrev till dom som sagt att de vill svara samt en ny enkät till de som önskat det. Efter att den första påminnelseinsatsen på telefon avslutades skickades en smspåminnelse ut till dem som sagt att de ville medverka men ännu ej skickat in sina svar. Strax efter skickades även ett påminnelse-sms till de som varit okontaktbara under telefonpåminnelseperioden. Personerna som fick ett sms kunde svara *nej* på sms:et om de inte önskade att delta och *ja* om de ville svara och önskade en ny enkät. Även svar med specificerade orsaker till att inte svara inkom. Alla svar noterades och kodades efter kontaktgrad och eventuell anledning att inte vilja vara med i undersökningen. Påminnelse-sms:et innehöll även en direkt länk och inloggningsuppgifter till den elektroniska versionen av enkäten. Kontaktuppgifter till SOM-institutet och undersökningsföretaget Kinnmark Information AB fanns i varje utskick och personer hörde under fältperioden kontinuerligt av sig med frågor och önskan om ny enkät eller önskan om att ej vara med och därmed inte få fler påminnelser. De svar som mottogs skannades in av undersökningsföretaget allt eftersom de kom in och de öppna fritextsvaren skickades till SOM-institutet för kodning och förädling. Vid fältperiodens slut avidentifierades formulären av fältföretaget och all personlig data raderades. Svaren skickades sedan till SOM-institutet som validerade och förädlade inkommen data.

Tabell 2 Fältplan för den västsvenska SOM-undersökningen 2015

18 sep	Utskick av aviseringkort.
25 sep	Utskick av enkät, följebrev, informationsbroschyr, svarskuvert och penna.
5 okt	Utskick av tack- och påminnelsekort.
12 okt	Utskick av enkät, följebrev och svarskuvert till svarspersoner som ännu inte sänt in enkäten, introduktion av möjligheten att svara via webben.
22 okt–22 nov	Telefonpåminnelse till svarspersoner som inte sänt in enkäten.
26 okt	Utskick till alla som i telefon sagt att de ska delta, med ny enkät till de som sagt sig behöva sådan och ett tack till de som redan har enkät.
2 nov	Utskick till alla som i telefon sagt att de ska delta, med ny enkät till de som sagt sig behöva sådan och ett tack till de som redan har enkät. Påminnelsebrev till personer utan känt telefonnummer.
9 nov	Utskick till alla som i telefon sagt att de ska delta, med ny enkät till de som
16 nov	sagt sig behöva sådan och ett tack till de som redan har enkät.
23 nov	Utskick till alla som i telefon sagt att de ska delta, med ny enkät till de som sagt sig behöva sådan och ett tack till de som redan har enkät. Påminnelsebrev till personer utan känt telefonnummer samt personer som inte kunnat nås vid tidigare telefonpåminnelse.
24 nov	Sms till alla som sagt att de vill medverka.
27 nov	Sms till personer som inte kunnat nås vid telefonpåminnelse.
1 dec–14 dec	Telefonpåminnelse till svarspersoner som inte sänt in enkäten.
7 dec	Utskick till alla som i telefon sagt att de ska delta, med ny enkät till de som sagt sig behöva sådan och ett tack till de som redan har enkät.
15 dec	Utskick till alla som i telefon sagt att de ska delta, med ny enkät till de som sagt sig behöva sådan och ett tack till de som redan har enkät. Påminnelsebrev till personer utan känt telefonnummer.
7 jan	Påminnelsebrev till alla som tidigare sagt att de ska svara och utskick av enkät, följebrev, svarskuvert samt bortfallsenkät (med frågan om varför man inte önskar/kan delta) till svarspersoner utan känt telefonnummer samt personer som inte kunnat nås vid tidigare telefonpåminnelser.
18 jan	Bortfallsenkät till resterande.
3 mars	Sista enkäten anländer.

Inflöde

Den första enkäten kom in strax efter att formulären nått respondenterna. Under de första 10 dagarna inkom 44 procent av vad som kom att bli den slutgiltiga svarsfrekvensen. Efter 68 dagar (10 december 2015) hade 90 procent av de slutgiltiga svaren kommit in. Sista enkäten inkom den 3:e mars, 83 dagar efter att 90 procent av vad som kom att bli de slutgiltiga svaren kommit in. Anledningen till att fältperioden fortsätter långt efter årsskiftet är att olika grupper i befolkningen tenderar att svara vid olika tillfällen under datainsamlingsperioden. Analyser av inflödesmönstret visar bland annat att grupper som i hög grad svarar på SOM-undersökningarna, så som

äldre och politiskt intresserade ofta svarar tidigt under fältperioden. De grupper som är underrepresenterade i den slutgiltiga svarsfilen så som yngre och personer från arbetarhem svarar i högre grad senare under fältperioden. Genom att ge dem som får en enkät skickad hem till sig möjligheten att svara under en lång period ökar andelen svarspersoner från grupper som vanligtvis är underrepresenterade. Vi undviker därmed att förstärka mönster av t.ex. en stor del med stort politiskt intresse och hög ålder som redan finns i SOM-undersökningarna.

Tabell 3 visar när enkäter besvarades i förhållande till de påminnelseinsatser som genomfördes under fältperioden. Innan första påminnelsen skickades ut hade 42 procent av de som slutligen svarade på enkäten redan svarat. Första påminnelsen hade störst påverkan på svarsandelen för svarande på pappersenkäter medan efterkommande påminnelseinsatser hade avtagande effekt ju längre tiden gick från fältstart. Möjligheten att svara på webben användes främst senare under fältperioden. Webbenkäterna besvarades främst efter telefonpåminnelserna. Påminnelsen som skickades ut med sms hade ingen effekt på de som till slut svarade på papper men bland de som svarade på webbenkäten hade sms-påminnelsen en effekt.

Tabell 3 *Inflöde av pappers- respektive webbenkäter efter respektive påminnelse (procent)*

	Svarande efter första utskicket	Svarande efter tack/påminnelsekort	Svarande efter andra enkätutskicket	Svarande under eller efter telefon p 1	Svarande efter SMS-utskicket	Svarande under eller efter telefon p 2	Svarande efter januari-brevet	Svarande efter sista utskicket	Summa	Antal svar
Papper	42	19	13	14	0	8	2	2	100	2 674
Webb	0	1	12	29	8	40	2	8	100	156

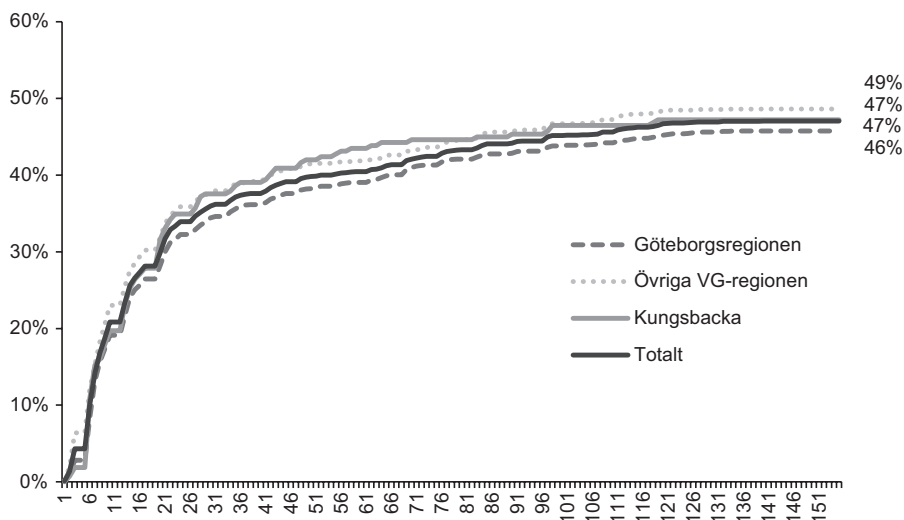
Kommentar: Tabellen visar hur stor andel av de som slutligen skulle komma att besvara enkäten som svarade mellan varje påminnelseinsats.

Som nämnts ovan inkommer majoriteten av svaren i början av fältperioden. I figur 1 visualiseras svarsmönstret för hela undersökningen samt uppdelat på Göteborgsregionen, övriga Västra Götaland och Kungsbacka kommun. Göteborgsregionens invånare svarar i något lägre utsträckning än övriga regionen vilket kan bero på att Göteborg har en demografisk sammansättning med färre äldre, som svarar i högre utsträckning, och fler personer med utländsk bakgrund, som svarar i lägre utsträckning.³

Bruttosvarsfrekvensen för Göteborgsregionen blev 46 procent, för övriga Västra Götaland 49 procent och för Kungsbacka kommun 47 procent. För hela den

västsvenska SOM-undersökningen 2015 innebar det en bruttosvarsfrekvens på 47 procent, vilket är en procentenhet lägre än i 2014 års undersökning.

Figur 1 Inflöde den västsvenska SOM-undersökningen 2015 (kumulativ procent av bruttourvalet)

Kommentar: Figuren visar andel inkomna formulär efter inflödesdag.

Olika datainsamlingsmetoder – papper och webb

För femte året i rad genomfördes den västsvenska SOM-undersökningen med två datainsamlingsmetoder. Respondenterna erbjöds att svara på enkäten på webben eller på den traditionella pappersenkäten. Enkäterna är identiska gällande utformning av, och ordning på frågor. På grund av den stora variationen av digitala plattformar möjliga att användas för att fylla i undersökningen är det inte möjligt att replikera sidbrytningar och placering av frågorna i webbenkäten med pappersenkäten. Alla i urvalet får en inbjudan att fylla i enkäten på SOM-institutets hemsida där de kan logga in med ett unikt användarnamn och lösenord.

Syftet med att erbjuda olika plattformar för ifyllandet av enkäten är att fånga upp fler respondenter, speciellt ibland de yngre och mest digitaliserade. Möjligheten att svara på webben introducerades vid andra påminnelsen. 2015 valde 156 personer att svara på enkäten på webben vilket är lägre än tidigare år. 156 personer motsvarar fem procent av den totala svarsfrekvensen. Tabell 11 visar att möjligheten att svara på enkäten på webben framförallt utnyttjades av den yngre och medelålders befolkningen. Män valde att nyttja webbalternativet i större grad än kvinnor.

Tabell 4 Ålders- och könsfördelning bland webb- och papperssvar, den västsvenska SOM-undersökningen 2015 (procent)

	Pappersvar	Webbsvar	Summa	Antal
Kvinna	96	4	100	1 444
Man	93	7	100	1 379
16–29 år	88	12	100	393
30–49 år	90	10	100	809
50–64 år	96	4	100	755
65–85 år	99	1	100	869
Totalt	95	5	100	2 830

Kommentar: Respondenter som avidentifierat sina enkäter och inte heller uppgett ålder/kön gör att kön och ålder ej summerar till den totala svarssumman.

Svarsfrekvens och bortfall

Svarsfrekvensen för SOM-undersökningarna har successivt sjunkit under 2000-talet, ett mönster som även gäller för andra liknande undersökningar i Sverige. De första fem åren då hela Västra Götaland var med i urvalet för den västsvenska SOM-undersökningen var svarsfrekvensen i genomsnitt 67 procent och de senaste fem åren har den genomsnittliga svarsfrekvensen varit strax under 54 procent. Av det ursprungliga urvalet (bruttourval) om 6 000 personer svarade 2 830 personer på 2015 års undersökning, vilket ger en bruttosvarsfrekvens på 47 procent. Från bruttourvalet räknas personer bort som inte har möjlighet att svara, det s.k. naturliga bortfallet, vilket ger en nettosvarsfrekvens på 50 procent (se tabell 5).

Naturligt bortfall

Av de 6 000 som fick möjlighet att vara med i undersökningen var det ett antal som inte kunde delta, de registrerades som naturligt bortfall och räknades bort från bruttourvalet. Skillnaden mellan svarsfrekvensen brutto och netto beror på det så kallade *naturliga bortfallet*. I 2015 års västsvenska undersökning definierades 391 personer (6,5 procent) som naturligt bortfall. Orsaker som kategoriseras som naturligt bortfall är att adressen är okänd (formuläret kommer i retur), att respondenten har flyttat från urvalsområdet, är bortrest över lång tid, är fysiskt eller mentalt oförmögen att svara, har läs- och skrivsvårigheter, inte är svensktalande eller är avlidna. Den största delen av det naturliga bortfallet bestod 2015 av personer med okänd adress (39 procent), följt av personer som är sjuka eller avlidna (29 procent) och personer som var bortresta eller bodde utomlands (16 procent). 16 procent uppgav själva eller genom ombud att de har språksvårigheter eller inte talar svenska alls.

Tabell 5 Svarefrekvensen i de västsvenska SOM-undersökningarna 1992–2015 (procent)

Under-söknings- år	Brutto- urval	Netto- urval	Andel naturligt bortfall	Antal svar	Svars- frekvens (brutto)	Svars- frekvens (netto)	Fältarbete utfört av
1992	2 800	2 650	5,4 %	1 603	57 %	60 %	Linfab
1993	2 800	2 647	5,5 %	1 586	57 %	60 %	Linfab
1994	2 800	2 639	5,8 %	1 591	57 %	60 %	Linfab
1995	2 799	2 620	6,4 %	1 709	61 %	65 %	Temo
1996	2 900	2 621	9,6 %	1 807	62 %	69 %	Gallup
1997	2 900	2 637	9,1 %	1 845	64 %	70 %	Gallup
1998*	5 800	5 385	7,2 %	3 487	60 %	65 %	Sifo
1999	5 900	5 557	5,8 %	3 760	64 %	68 %	Kinnmark
2000	6 000	5 602	6,6 %	3 684	61 %	66 %	Kinnmark
2001	6 000	5 420	9,7 %	3 808	63 %	70 %	Kinnmark
2002	6 000	5 538	7,7 %	3 792	63 %	68 %	Kinnmark
2003	6 000	5 537	7,7 %	3 654	61 %	66 %	Kinnmark
2004	6 000	5 489	8,5 %	3 630	61 %	66 %	Kinnmark
2005	6 000	5 505	8,3 %	3 419	57 %	62 %	Kinnmark
2006	6 000	5 462	9,0 %	3 347	56 %	61 %	ScandInfo
2007	6 000	5 491	8,5 %	3 420	57 %	62 %	Kinnmark
2008	6 000	5 553	7,5 %	3 240	54 %	58 %	Kinnmark
2009	6 000	5 539	7,7 %	3 368	56 %	61 %	Kinnmark
2010	6 000	5 503	8,8 %	3 276	55 %	59 %	Kinnmark
2011	6 000	5 493	8,5 %	3 135	53 %	57 %	Kinnmark
2012	6 000	5 511	8,2 %	3 186	53 %	58 %	Kinnmark
2013	6 000	5 608	6,5 %	2 983	50 %	53 %	Kinnmark
2014	6 000	5 626	6,2 %	2 900	48 %	52 %	Kinnmark
2015	6 000	5 609	6,5 %	2 830	47 %	50 %	Kinnmark

Kommentar: Med nettourval avses bruttourval minus naturligt bortfall. Som naturligt bortfall räknas adress okänd, avflyttad, bortrest under fältperioden, ej svensktalande, bosatt, studerar eller arbetar utomlands, fysiskt eller mentalt oförmögen att svara samt avliden. *Från och med 1998 års undersökning ingår hela Västra Götaland samt Kungsbacka kommun i urvalet. Innan dess ingick endast Göteborg med kranskommuner.

Tabell 6 visar hur andelen naturligt bortfall förändrats sedan undersökningens början. De senare åren har det naturliga bortfallet minskat något. En trolig förklaring till att det naturliga bortfallet minskat är att det blir allt svårare att nå människor på traditionell väg, via hemadress och fasta telefonnummer. Det gäller både i fall när vi vill uppmana dem att svara på enkäterna och när vi är intresserade av anledningen till varför de väljer att inte svara på undersökningen. När vi inte får kontakt så vet ni heller inte av vilken anledning de inte svarar. De yngre grupperna av befolkningen är speciellt svåra att nå, i gruppen 16–29 år kommer vi i kontakt med ca 56 procent av urvalet. Kontaktgraden ökar därefter med ålder upp till 91 procent för 76–85-åringarna. Tabell 5 visar kontaktmönstren uppdelat i åldersgrupper. Mellan 25–30 procent av urvalet under 40 år hade inget fungerande telefonnummer kopplat till sitt namn vilket omöjliggjorde telefon och sms-påminnelser.

Tabell 6 Kontaktmönster i olika åldersgrupper i den västsvenska SOM-undersökningen 2015 (procent)

	Ålder								Totalt
	16–19	20–24	25–29	30–39	40–49	50–59	60–75	76–85	
Ej kontakt:									
Adress okänd, okänt nummer/inget svar på telefon	2	5	4	3	2	2	1	1	2
Känd adress, okänt nummer	30	26	30	26	18	16	9	6	18
Känd adress, känt nummer men inget svar	8	11	13	12	9	7	4	1	8
Kontakt:									
Bortfall/vägran (inkl. de som hävdar att de redan skickat in)	16	18	12	13	13	17	14	21	15
Svarsvillig (sagt att de har/vill ha ett nytt formulär att fylla i)	14	12	10	8	12	8	6	6	9
Enkät ifylld och inskickad	30	27	30	37	45	51	66	64	47
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Ej kontakt	40	42	47	41	29	24	14	9	29
Kontakt	60	58	53	59	71	76	86	91	71
Summa	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal	291	530	539	937	1 013	987	1 279	424	6 000

Kommentar: Resultaten baseras på registerdata.

Svarsvägran

Många av de som väljer att inte svara på SOM-undersökningarna får vi aldrig kontakt med. Den del av urvalet som varken ingår i det naturliga bortfallet eller har svarat på undersökningen definieras som svarsvägrare. De som hör av sig till SOM-institutet eller i samband med en telefonpåminnelse uppger att de inte vill svara på enkäten ombeds uppge ett skäl till varför de väljer att inte delta. 2015 uppgav 222 personer ett skäl till svarsvägran vilka noterades och kategoriserades enligt tabell 7. Majoriteten av de som uppgav ett skäl uppgav att de inte svarade på grund av tidsbrist. En fjärdedel uppgav att de av princip inte deltar i *denna typ av undersökningar*. Svåra, ointressanta eller för många frågor var anledningen till att knappt 30 procent inte svarade på undersökningen. 6 procent uppgav att de inte litade på anonymiteten och 4 procent att de inte deltog utan ersättning.

Tabell 7 Specificerade skäl att inte vilja delta i den västsvenska SOM-undersökningen 2015 (procent)

Har inte tid	36
Vill av princip inte delta i denna typ av undersökningar	25
För många frågor	12
Tycker att frågorna är ointressanta	13
Tycker att frågorna är för svåra	5
Litar inte på anonymiteten	6
Deltar inte utan ersättning	4
Summa procent	100
Antal personer	222

Svarsfrekvens i olika grupper

Kontaktgraden och svarsfrekvensen skiljer sig som visats ovan i olika demografiska grupper. I det följande redovisas hur svarsfrekvensen sett ut i olika grupper, beroende på var i urvalsområden en bor och beroende på position på arbetsmarknaden över tid. Svarsfrekvensen och motsvarande bortfallets storlek i olika grupper får betydelse för hur resultatet kan tolkas. För att fullt ut analysera svaren är variationen inom olika subgrupper inom urvalet viktiga att belysa. I tabell 8 redovisas andelen svarande fördelat på kön och ålder. Sedan undersökningens början 1992 har kvinnor svarat i något högre utsträckning än män. Skillnaden i svarsfrekvens mellan könen har varierat mellan en och nio procentenheter. Som tidigare påvisat är det svårt att få kontakt med den yngre delen av befolkningen. Den svårigheten speglas i svarsfrekvensen där yngre personer mindre benägna att svara än äldre. Lägst svarsfrekvens har gruppen under 40 år där svarsfrekvensen uppgick till strax över 30 procent 2015. Det är framförallt bland de yngre grupperna som svarsfrekvensen minskat mest sedan 1992 och som förklarar majoriteten av den totalt minskande svarsfrekvensen. I början av 1990-talet noterades endast små skillnader i svarsfrekvens mellan befolkningens olika åldrar men sedan dess har andelen svar från äldre personen ökat successivt. De äldre i befolkningen har genomgående svarat i hög grad på SOM-institutets undersökningar. Gruppen i åldern 70–79 år är den grupp som i högst grad svarar på undersökningarna idag och under tidigare år.

Svarsfrekvensen i olika geografiska områden i Västsverige är generellt små. Invånare i storstadsregionen Göteborg har över tid befast sin position som något mindre svarsbenägna än övriga Västra Götalands invånare. I delregioner utanför Göteborgsregionen finns skillnader i svarsfrekvens som till stor del kan kopplas till övergripande ålders- och utbildningsmönster: om det bor en större andel äldre i delregionen är också svarsbenägenheten högre. Observeras bör att förändringen

i Dalslands svarsfrekvens bygger på ett lågt antal personer i urvalsgruppen vilket medför att få personers svarsvägran får stor effekt på andelen svarande i procent. Det finns vissa skillnader på kommunal nivå men det låga antalet personer i urvalet per kommun gör att siffrorna kan skifta mycket mellan olika undersökningsår och någon trend för varje kommun kan inte statistiskt säkerställas. Tabell 10 visar hur de som svarat på undersökningen fördelar sig över position på arbetsmarknaden och efter medborgarskap. Majoriteten av de som svarar på SOM-institutets undersökningar är förvärvsarbetande och svenska medborgare. Personer som befinner sig utanför arbetsmarknaden och utländska medborgare är genomgående underrepresenterade bland svarande av SOM-undersökningarna.

Tabell 8 Nettosvarsfrekvens i olika grupper i de västsvenska SOM-undersökningarna 1992–2015 (procent)

År	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
TOTALT	60	60	60	65	69	70	65	68	66	70	68	66	66	62	61	62	58	61	59	57	58	53	52	50	
<i>Kön</i>																									
Kvinnor	61	59	60	67	70	71	68	70	67	73	72	69	70	65	65	66	61	63	64	61	62	55	55	52	
Män	60	60	60	64	67	68	62	65	64	67	65	63	62	59	57	59	56	58	55	53	54	51	49	49	
<i>Alder</i>																									
16–19 år																		48	50	45	45	35	32	32	
15–19 år	61	67	68	76	72	77	68	66	60	68	64	60	55	52	49	54	47								
20–29 år	56	58	58	61	68	65	55	60	58	60	60	57	57	51	48	51	44	42	42	38	39	37	35	31	
30–39 år	61	57	55	62	63	66	61	61	61	66	65	59	61	56	56	57	52	54	55	47	49	46	39	40	
40–49 år	56	56	59	66	68	68	66	69	63	70	67	65	65	60	61	59	54	59	58	54	56	48	47	47	
50–59 år	62	61	65	67	72	70	67	71	69	73	70	71	71	68	66	69	67	66	63	63	61	57	58	54	
60–69 år							76	77	81	79	78	77	74	74	73	70	78	73	74	73	70	67	67	67	
70–79 år							74*	75	75	78	75	77	77	74	73	77	77	74	77	74	78	74	75	75	
80–89 år	67	64	63	66	70	74	72	75	76	75	78	76	77	75	74	73	74	77	73	75	75	71	71	71	
80–85 år								65	78	73	67	71	70	71	73	62	74	69	73	72	71	66	72	72	

Kommentar: * 70–80 år.

Tabell 9 Nettosvarsfrekvens i olika grupper i de västsvenska SOM-undersökningarna 1992–2015 (procent)

Ar	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015		
TOTALT	60	60	60	60	65	69	70	65	68	66	70	68	66	66	62	61	62	58	61	59	57	58	53	52	50	
Göteborgsregionen							62	66	63	69	67	65	65	59	60	60	56	59	59	55	56	52	51	49		
Övriga Västra Götaland																										
– Sjuhärad							70	70	72	72	72	70	68	67	64	67	62	61	62	61	60	60	54	53	52	
– Östra Skaraborg							69	67	68	73	71	68	71	67	65	62	61	62	64	60	57	53	53	56	51	
– Västra Skaraborg							66	68	69	73	70	69	69	62	68	66	58	62	60	64	60	64	54	53	53	
– Fyrstad							69	72	69	67	72	64	67	60	63	63	59	61	59	59	59	62	52	54	50	
– Dalsland							68	66	66	74	66	61	68	59	62	63	63	64	52	62	55	52	51	45	45	
– Norra Bohuslän							66	67	66	71	63	67	60	62	56	65	59	65	56	64	65	65	55	55	54	
Kommuner i Göteborgsregionen																										
Ale	67	62	55	66	68	68	61	65	62	68	63	63	69	58	53	56	55	62	65	62	65	62	56	53	50	
Alingsås	-	-	-	-	67	75	60	70	61	77	68	64	64	57	58	68	61	67	69	64	67	69	64	67	65	62
Göteborg	58	59	58	63	72	72	60	67	63	64	71	67	64	59	59	59	54	57	56	53	54	52	47	47	48	
Härryda	64	64	58	73	66	65	62	75	60	70	67	65	67	65	58	66	54	57	65	58	52	52	52	59	56	
Kungsbacka	63	58	54	68	73	69	66	69	62	71	76	67	62	60	56	64	57	62	65	60	62	65	62	52	54	50
Kungälv	70	67	72	65	67	58	53	70	63	71	69	74	71	55	60	60	55	64	61	60	59	53	44	44	44	
Lerum	67	66	64	73	67	68	59	68	67	68	73	66	68	63	69	57	61	68	59	53	60	55	60	55	55	
Lilla Edet	55	68	63	68	69	71	65	63	61	80	65	70	66	60	64	60	51	58	47	53	36	48	43	46	46	
Mölnådal	54	57	69	72	72	77	74	62	71	71	72	65	64	64	64	63	59	61	60	56	57	48	54	50	50	
Partille	65	55	68	65	51	74	63	69	72	77	71	51	58	59	65	59	61	57	62	62	62	56	54	57	51	
Stenungsund	64	60	72	68	67	71	68	61	65	69	76	63	65	53	54	61	57	56	58	55	55	48	57	46	46	
Tjörn	51	62	48	59	51	74	63	69	72	77	71	51	65	66	60	67	67	57	67	46	66	49	60	57	57	
Öckerö	73	62	60	53	67	71	68	61	65	69	76	63	67	64	64	64	48	70	62	59	73	56	57	55	55	

Kommentar: I Göteborgsregionen ingår förutom Kungsbacka samtliga sämredivisade kommuner.

Tabell 10 Svarspersonernas fördelning över position på arbetsmarknaden och medborgarskap, de västsvenska SOM-undersökningarna 1992–2015 (procent)

År	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
Förvärsställning																									
Förvärsarbete	57	57	55	57	57	57	57	58	57	60	57	57	56	55	56	57	59	55	57	57	55	55	56	55	55
Arbetsmarknads-politisk åtgärd	1	0	2	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
AMS-utbildning	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kunskapslyftet	-	-	-	-	-	-	1	1	1	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Arbetslös	5	6	6	7	6	5	5	5	4	3	4	4	3	3	3	2	2	4	4	3	3	3	3	3	
Ålderspensionär/avtalspensionär	17	16	16	15	15	15	17	17	17	20	19	19	21	23	22	20	23	27	25	27	29	30	29	31	
Sjuk/																									
Aktivitetsersättning*	4	4	5	5	5	4	4	4	5	5	5	4	4	5	5	5	4	4	3	3	3	2	3	2	
Hemarbetande	2	3	2	1	1	1	2	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Studierande	13	13	14	14	14	16	12	13	11	11	12	12	12	11	10	11	10	9	9	8	8	7	7	7	
Annat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	3	3	1	1	0	1	1	1	1	1	1	
Medborgarskap																									
Svenskt	-	95	95	94	95	94	95	96	96	96	96	95	94	93	94	94	93	94	94	94	93	93	93	93	
Utländskt	-	5	5	6	5	6	5	4	4	4	4	3	4	4	3	3	4	3	3	3	3	3	3	4	
Både svenskt och utländskt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	3	3	3	3	3	3	3	4	4	4	3	

Kommentar:* Sjuk- och aktivitetsersättning är sedan 2008 benämningen på tidigare förtidspensionär.

Tabell 11 Nettosvarsfrekvens per resursområde i Göteborg, de västsvenska SOM-undersökningarna 1999–2015 (procent)

	Resursstarkt	Medelresursstarkt	Medelresurssvagt	Resurssvagt
1999	68	64	67	57
2000	63	61	66	57
2001	73	69	67	62
2002	67	67	64	54
2003	69	64	61	57
2004	67	63	66	61
2005	67	60	61	49
2006	65	59	61	52
2007	66	61	55	54
2008	64	53	54	47
2009	63	58	58	51
2010	63	59	57	43
2011	58	57	54	41
2012	67	52	54	44
2013*	57	58	52	39
2014	55	47	49	36
2015	56	52	48	37

Kommentar: *Resursindelningen gjordes inför 2013 års undersökning om till att baseras på en indelning av primärområden efter invånarnas hushållsinkomst och andel hushåll med ekonomiskt bistånd. 2012 och tidigare baserades indelningen av resursområden i Göteborg på primärområden efter invånarnas hushållsinkomst, andel socialbidragstagare och andel invandrare (Jönsson m. fl. 1997: 40).

Ett ytterligare tecken på utmaningarna med representativitet bland de som är mindre etablerade i samhället framgår vid en analys av respondenternas boendeområde med avseende på områdets resursstyrka. Tabell 11 visar på skillnader inom Göteborgs kommun i svarsfrekvens beroende på boendeområde. Göteborgare som bor i resurssvaga⁴ områden svarar i lägre utsträckning än de som bor i resursstarka områden (se tabell 11).

Representativitet

De 6 000 personer som ingår i urvalet och får möjligheten att svara på SOM-institutets västsvenska undersökning utgör ett Västsverige i miniatyr. Urvalet speglar befolkningen väl men de senaste åren har en ökad skevhet mellan svarsgruppen och populationen utkristalliserats. Appendix A–C redovisar representativiteten i svarsdata och urval i förhållande till populationen. Tabellerna i appendix jämför

fördelningen av geografisk hemvist, ålder och kön i befolkningen med brutto- och nettourval samt bland de som besvarar undersökningen. Detta redovisas även över tid. Den geografiska representativiteten är mycket god. Boende i Göteborg är underrepresenterade med två procentenheter bland de svarande 2015. Motsvarade är övriga Västra Götaland överrepresenterade med två procentenheter medan boende i Göteborgs kranskommuner representerar populationen på procentenheten. När vi kontrollerar representation i svarsdata i förhållande till ålder är överensstämmelsen inte lika god. Sedan 2002 har avvikelsen mellan populationen och de som svarar på enkäten ökat. De yngsta i urvalet svarar i allt lägre grad och är underrepresenterade medan de äldre fortsatt svarar i hög grad vilket proportionerligt minskar representativiteten i förhållande till ålder. 16–29 åringarna är underrepresenterade med 9 procentenheter. Könrepresentativiteten är mycket god över tid och i 2015 års underökning var kvinnor överrepresenterade med en procentenhet och män underrepresenterade med motsvarande siffra. Hur och om den presenterade sammansättningen av de svarande jämfört med populationen påverkar fördelningen av de inkomna svaren har undersökts. Markstedt (2014) har i en rapport jämfört svaren på ett antal frågor i den nationella SOM-undersökningen (vars representativitet liknar den västsvenska) med viktade svar och fann att reliabiliteten i attitydfrågor och bedömning av den svenska demokratin inte verkar påverkas av skevheten i representativiteten medan mediefrågor så som läsning av morgontidning påverkas av bristen av svar från unga. Mycket tyder på att den tidigare presenterade minskade kontaktgraden med unga är en av de mest betydande orsakerna till lägre svarsfrekvenser i de yngre grupperna i populationen.

Sammanfattning

Den västsvenska SOM-undersökningen 2015 bestod av en enkät innehållande 72 frågor om bedömning av offentlig service, medievanor, konsumtion, värderingar, demokrati och åsikter om trafikåtgärder. Enkäten skickades ut till 6 000 personer boende i Västra Götaland och Kungsbacka. 2 830 personer svarade på enkäten vilket motsvarar en nettosvarsfrekvens på 50 procent. Majoriteten av svaren samlades in under tidig höst 2015. Personerna i urvalet hade möjlighet att svara på undersökningen på papper eller på webben. Ett antal påminnelseinsatser genomfördes för att uppmana personerna att svara på enkäten och vid svarsvägran få en indikation på varför de personerna ej vill svara. Urvalet speglade populationen väl men bland de som svarade fanns skevheter framför allt i åldersrepresentativiteten. Svarsfrekvensen och kontaktgraden var lägst bland de yngsta i urvalet, vilket antas hänga ihop. Generellt finns störst utmaningar i att få personer som är mindre etablerade i samhället att svara på SOM-institutets enkäter så som yngre, utländska medborgare och människor utanför arbetsmarknaden.

Noter

- ¹ Kapitlet bygger på tidigare års metodredogörelser, se exempelvis Bové (2014).
- ² Kodningsarbetet har utförts av Sofia Arkhede, Klara Bové och Lukas Nordin. Underlaget för kodningen finns tillgängligt i kodboken för 2015 års västsvenska SOM-undersökning (se www.som.gu.se/undersokningar)
- ³ Personer med utländsk bakgrund definieras som personer som är utrikes födda, eller inrikes födda med två utrikes födda föräldrar. Personer med svensk bakgrund definieras som personer som är födda i Sverige med två inrikes födda föräldrar eller en inrikes född och en utrikes född förälder. Uppgifterna om befolkningen är hämtade från Statistiska centralbyrån (SCB).
- ⁴ Fram t.o.m. 2012 års undersökning var indelningen: *Resursstarka stadsdelar*: Kärra-Rödbo, Torslanda, Älvsborg, Askim, Styrso, Örgryte. *Medelresursstarka stadsdelar*: Tynnered, Härlanda, Centrum, Linnéstaden, Tuve-Säve. *Medelresurssvaga stadsdelar*: Frölunda, Lundby, Backa, Majorna, Högsbo. *Resurssvaga stadsdelar*: Bergsjön, Gunnared, Kortedala, Biskopsgården, Lärjedalen. Den första januari 2010 slogs Frölunda och Högsbo stadsdelsnämnder samman, och ett år senare gjordes indelningen i stadsdelar om helt. Resultatet blev tio nya stadsdelar.

Referenser

- Bové, Josefine (2014) ”Samhälle Opinion Medier – Västra Götaland 2013” Bergström, Annika och Ohlsson Jonas (red), *Brytningstider* Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Bové, Josefine, Hägglund, Jonas, Vernersdotter, Frida *Metodrapport 2014*. SOM-rapport nr 2014:31 Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Hägglund, Jonas *Metodexperiment i den västsvenska SOM-undersökningen 2014*. SOM-rapport nr 2015:13 Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Jönsson, Sten, Nilsson, Lennart, Rubenowitz, Sigvard, Westerståhl, Jörgen (1997) *Decentraliserad välfärdsstad – Demokrati, effektivitet och service*. Stockholm: SNS Förlag.
- Markstedt, Elias (2014) ”Representativitet och viktning – Riks-SOM som en spegel av det svenska samhället 1986–2013” SOM-rapport nr 2014:20 Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet.
- Vernersdotter, Frida (2013) ”Den nationella SOM-undersökningen 2012” Weibull, Lennart, Oscarsson Henrik & Bergström Annika (red), *I framtidens skugga*, Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs universitet.

Appendix A Fördelning över invånare i Göteborg, Göteborgs kranskommuner och övriga Västra Götaland i befolkningen 16–85 år (2005–2015), i urvalet, respektive i inkomna enkäter (1999–2015) (procent)

År	Grupp	Område			Summa	Antal
		Göteborg	Göteborgs kranskommuner	Övriga Västra Götaland		
1999	Urval (brutto)	30	24	46	100	5 900
	Svarande	29	24	47	100	3 760
2000	Urval (brutto)	31	25	44	100	6 000
	Svarande	28	25	47	100	3 684
2001	Urval (brutto)	31	23	46	100	6 000
	Svarande	29	24	47	100	3 808
2002	Urval (brutto)	31	25	44	100	6 000
	Svarande	28	26	46	100	3 792
2003	Urval (brutto)	31	23	46	100	6 000
	Svarande	29	24	47	100	3 654
2004	Urval (brutto)	31	24	45	100	6 000
	Svarande	30	24	46	100	3 630
2005	Urval (brutto)	31	24	45	100	6 000
	Svarande	29	24	47	100	3 419
2006	Urval (brutto)	30	24	46	100	6 000
	Svarande	28	24	48	100	3 347
2007	Urval (brutto)	31	22	47	100	6 000
	Svarande	30	24	46	100	3 420
2008	Befolkning	31	24	45	100	1 309 857
	Urval (brutto)	31	24	45	100	6 000
	Nettourval	31	24	47	100	5 553
	Svarande	29	24	45	100	3 240
2009	Befolkning	31	24	45	100	1 300 914
	Urval (brutto)	30	25	45	100	6 000
	Nettourval	30	25	45	100	5 539
	Svarande	28	26	46	100	3 368
2010	Befolkning	32	24	44	100	1 322 426
	Urval (brutto)	32	24	44	100	6 000
	Nettourval	32	24	44	100	5 506
	Svarande	30	25	45	100	3 276
2011	Befolkning	32	24	44	100	1 331 458
	Urval (brutto)	31	24	45	100	6 000
	Nettourval	30	25	45	100	5 493
	Svarande	28	25	47	100	3 151
2012	Befolkning	32	24	44	100	1 338 066
	Urval (brutto)	32	24	44	100	6 000
	Nettourval	31	25	44	100	5 511
	Svarande	29	25	46	100	3 186

Appendix A forts.

År	Grupp	Område			Summa	Antal
		Göteborg	Göteborgs kranskommuner	Övriga Västra Götaland		
2013	Befolkning	32	25	43	100	1 347 293
	Urval (brutto)	32	24	44	100	6 000
	Nettourval	31	25	44	100	5 608
	Svarande	31	24	45	100	2 983
2014	Befolkning	32	24	44	100	1 359 047
	Urval (brutto)	32	24	44	100	6 000
	Nettourval	32	24	44	100	5 626
	Svarande	29	26	45	100	2 900
2015	Befolkning	33	24	43	100	1 369 777
	Urval (brutto)	33	24	43	100	6 000
	Nettourval	33	24	43	100	5 609
	Svarande	31	24	45	100	2 830

Kommentar: Med nettourval avses bruttourval minus naturligt bortfall. Som naturligt bortfall räknas att adressen är okänd (formuläret kommer i retur), att respondenten har flyttat från urvalsområdet, är bortrest, sjuk, avliden, har läs- och skrivsvårigheter eller är ej svensktalande. Göteborgs kranskommuner är samtliga kommuner i Göteborgsregionen exklusive Göteborgs kommun.

Appendix B Åldersgruppernas fördelning i hela urvalet respektive i inkomna enkäter 1992–2015 och åldersfördelningen hos befolkningen i Västsverige 2002–2015 (procent)

År	Grupp	Åldersgrupp					Summa	Antal
		15–29	30–49	50–64	65–80	65–85		
1992	Urval	27	38	19	16		100	
	Svarande	25	37	21	17		100	1 603
1993	Urval	28	37	19	16		100	
	Svarande	27	36	20	17		100	1 586
1994	Urval	27	37	20	16		100	
	Svarande	27	36	22	15		100	1 591
1995	Urval	26	37	21	16		100	
	Svarande	26	37	22	15		100	1 708
1996	Urval	25	38	22	15		100	
	Svarande	26	36	23	15		100	1 807
1997	Urval	26	37	22	15		100	
	Svarande	26	36	23	15		100	1 845
1998	Urval	24	37	24	16		101	5 385
	Svarande	22	36	25	17		100	3 487
1999	Urval	25	35	24	16		100	5 900
	Svarande	22	34	27	17		100	3 760
2000	Urval (15-80)	24	36	24	16		100	5 815
	Svarande (15-80)	21	34	27	18		100	3 597
2000	Urval (15-85)	23	34	24		19	100	6 000
	Svarande (15-85)	20	33	27		20	100	3 684
2001	Urval (brutto)	23	34	24		19	100	6 000
	Svarande	20	35	27		19	100	3 808
2002	Befolkning	23	35	23		19	100	1 245 689
	Urval (brutto)	24	34	24		18	100	6 000
	Nettourval	23	35	25		17	100	5 538
	Svarande	20	34	27		19	100	3 792
2003	Befolkning	23	35	23		19	100	1 254 946
	Urval (brutto)	24	34	23		19	100	6 000
	Nettourval	23	35	24		18	100	5 537
	Svarande	20	33	27		20	100	3 654
2004	Befolkning	23	35	22		20	100	1 257 591
	Urval (brutto)	24	33	23		20	100	6 000
	Nettourval	24	33	24		19	100	5 489
	Svarande	20	32	26		22	100	3 630
2005	Befolkning	23	35	24		18	100	1 268 979
	Urval (brutto)	23	34	24		19	100	6 000
	Nettourval	23	36	24		17	100	5 505
	Svarande	19	33	27		21	100	3 419

Appendix B forts.

År	Grupp	Åldersgrupp					Summa	Antal
		15–29	30–49	50–64	65–80	65–85		
2006	Befolkning	23	33	25		19	100	1 269 125
	Urval (brutto)	23	34	24		19	100	6 000
	Nettourval	23	34	25		18	100	5 462
	Svarande	18	32	28		22	100	3 347
2007	Befolkning	24	34	23		19	100	1 298 829
	Urval (brutto)	24	34	24		18	100	6 000
	Nettourval	23	35	24		18	100	5 491
	Svarande	19	32	27		21	100	3 420
2008	Befolkning	24	34	24		18	100	1 309 857
	Urval (brutto)	24	33	24		19	100	6 000
	Nettourval	23	34	25		18	100	5 553
	Svarande	18	31	29		23	100	3 240
2009	Befolkning	23	34	24		19	100	1 300 914
	Urval (brutto)	24	34	23		22	100	6 000
	Nettourval	22	34	24		20	100	5 539
	Svarande	16	32	27		25	100	3 368
2010	Befolkning	23	34	23		20	100	1 322 426
	Urval (brutto)	23	33	23		20	100	6 000
	Nettourval	22	34	24		20	100	5 506
	Svarande	17	32	27		24	100	3 276
2011	Befolkning	23	34	23		20	100	1 331 458
	Urval (brutto)	22	34	24		20	100	6 000
	Nettourval	21	35	25		19	100	5 493
	Svarande	15	31	28		26	100	3 151
2012	Befolkning	23	33	23		21	100	1 338 065
	Urval (brutto)	23	33	23		21	100	6 000
	Netto urval	22	34	23		21	100	5 511
	Svarande	16	31	25		28	100	3 186
2013	Befolkning	23	33	23		21	100	1 347 293
	Urval (brutto)	23	34	22		21	100	6 000
	Netto urval	22	35	22		21	100	5 608
	Svarande	15	31	25		29	100	2 983
2014	Befolkning	23	33	23		21	100	1 359 047
	Urval (brutto)	21	34	23		22	100	6 000
	Netto urval	21	35	23		21	100	5 626
	Svarande	14	29	27		30	100	2 900
2015	Befolkning	23	33	23		21	100	1 369 777
	Urval (brutto)	23	33	23		21	100	6 000
	Netto urval	22	33	24		21	100	5 609
	Svarande	14	29	27		30	100	2 830

Kommentar: I jämförelsesyfte redovisas för år 2000 även resultat för ett begränsat urval som omfattar samma åldersintervall, 15–80 år, som de tidigare årens undersökningar.

Appendix C Könsfördelning hos befolkningen (2007–2015), i urvalet (2007–2015) och bland de svarande (1992–2015) i de västsvenska SOM-undersökningarna (procent)

År	Grupp	Kön		Summa
		Män	Kvinnor	
1992	Svarande	50	50	100
1993	Svarande	51	49	100
1994	Svarande	51	49	100
1995	Svarande	49	51	100
1996	Svarande	50	50	100
1997	Svarande	49	51	100
1998	Svarande	47	53	100
1999	Svarande	48	52	100
2000	Svarande	49	51	100
2001	Svarande	47	53	100
2002	Svarande	48	52	100
2003	Svarande	47	53	100
2004	Svarande	47	53	100
2005	Svarande	47	53	100
2006	Svarande	47	53	100
2007	Svarande	47	53	100
2008	Befolkningen	50	50	100
	Bruttourval	50	50	100
	Nettourval	50	50	100
	Svarande	47	53	100
2009	Befolkningen	50	50	100
	Bruttourval	50	50	100
	Nettourval	50	50	100
	Svarande	47	53	100
2010	Befolkningen	50	50	100
	Bruttourval	50	50	100
	Nettourval	50	50	100
	Svarande	46	54	100
2011	Befolkningen	50	50	100
	Bruttourval	50	50	100
	Nettourval	50	50	100
	Svarande	47	53	100
2012	Befolkningen	50	50	100
	Bruttourval	50	50	100
	Nettourval	50	50	100
	Svarande	47	53	100
2013	Befolkningen	50	50	100
	Bruttourval	50	50	100
	Nettourval	50	50	100
	Svarande	48	52	100

Appendix C forts.

År	Grupp	Kön		Summa
		Män	Kvinnor	
2014	Befolkningen	50	50	100
	Bruttourval	51	49	100
	Nettourval	51	49	100
	Svarande	48	52	100
2015	Befolkningen	50	50	100
	Bruttourval	50	50	100
	Nettourval	50	50	100
	Svarande	49	51	100

Kommentar: Uppgifterna om befolkningen är hämtade från Statistiska centralbyrån (SCB).

